

Geldrop 21 maart 2012

onderwerp Evaluatie Integrale aanpak
woonoverlast 2011
registratienr RI GM 2012.0142

Beste leden van de raad van de gemeente Geldrop-Mierlo,

Inleiding

Sinds 2001 bestaat de zogenaamde Integrale aanpak woonoverlast. Het aantal deelnemende organisaties dat het convenant heeft ondertekend om hiervoor een inspanningsverplichting aan te gaan is in de loop van de jaren steeds meer uitgebreid.

Van Woonoverlastteams naar Signaleringsoverleggen

Gemeenten krijgen, bijvoorbeeld conform de Wet maatschappelijk Ondersteuning, steeds meer taken om maatschappelijke uitval te voorkomen en maatschappelijk herstel te bevorderen. De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) is steeds meer een gemeentelijke verantwoordelijkheid en dient als preventie en nazorg voor maatschappelijke opvang.

Op 5 oktober 2011 is het convenant "Signaleringsoverleg" ondertekend door de partijen die al deelnamen aan de integrale aanpak woonoverlast, aangevuld met de organisaties Neos, Mee en Zuidzorg.

Door middel van dit convenant werd de doelstelling dat partijen zich inzetten om samen te werken bij de aanpak van woonoverlast in de buurten en de wijken van de gemeente Geldrop-Mierlo uitgebreid omdat partijen zich ook zullen gaan inzetten om samen te werken vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) waardoor de kwetsbare burgers van de gemeente Geldrop-Mierlo langer in staat zijn om zelfstandig(er) en volwaardig(er) deel te nemen aan de maatschappij. Als gevolg hiervan zijn per 1 januari 2012 de 2 Woonoverlastteams omgezet in 4 Signaleringsoverleggen, conform de gebiedsindeling van Samen...Werkt!

Samenvatting

In de Stuurgroep Signaleringsoverleg van 29 februari is nog de laatste evaluatie van de Integrale aanpak Woonoverlast over het jaar 2011 besproken. In deze stuurgroep wordt sturing gegeven aan tendensen en worden beleidsmatige afspraken gemaakt.

Door deze brief wordt u – zoals inmiddels gebruikelijk – in kennis gesteld van de evaluatie van de integrale aanpak woonoverlast over het jaar 2011.



Ook in 2011 lijkt de aanpak nog steeds een succes, in het merendeel van de behandelde zaken is de woonoverlast, met tussenkomst van de Woonoverlastteams, afgenomen c.q. is er geen overlast meer bekend. Het aantal situaties dat in de Woonoverlastteams is besproken is, in vergelijking met voorgaande jaren, wederom gestegen. Er is echter geen sprake van een enorme stijging zoals in 2010, na het opsplitsen in twee Woonoverlastteams. Ook in 2011 blijkt dat het werken in een kleiner team doorgaans beter werkt. Per 1 januari 2012 zijn de 2 Woonoverlastteams over gegaan in 4 Signaleringsoverleggen – conform de gebiedsindeling Samen...Werkt.

Vervolgstappen

Uw gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de vorderingen van de Signaleringsoverleggen door middel van de verslagen van de stuurgroep Signaleringsoverleg en jaarlijks door middel van een evaluatie.

Bijlagen

Evaluatie Integrale aanpak woonoverlast 2011 (bijgevoegd).

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

J.H.M. van Vlerken
secretaris

M.J.D. Donders - de Leest
burgemeester



Evaluatie Integrale aanpak woonoverlast 2011

Het convenant "Integrale aanpak woonoverlast" is getekend door de gemeente Geldrop-Mierlo, Geestelijke GezondheidsDienst (GGD) Zuidoost-Brabant, Novadic-Kentron, Politie Brabant Zuid-Oost, Geestelijke Gezondheidsdienst Eindhoven (GGzE), LEVgroep, GgzHelmond, GGD Zuid Oost Brabant, Woonbedrijf, Wooninc, Compaan en LunetZorg.

Op 5 oktober 2011 is het convenant "Signaleringsoverleg" ondertekend door bovengenoemde partijen, aangevuld met de organisaties Neos, Mee en Zuidzorg.

Door middel van dit convenant werd de doelstelling dat partijen zich inzetten om samen te werken bij de aanpak van woonoverlast in de buurten en de wijken van de gemeente Geldrop-Mierlo uitgebreid omdat partijen zich ook zullen gaan inzetten om samen te werken vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) waardoor de kwetsbare burgers van de gemeente Geldrop-Mierlo langer in staat zijn om zelfstandig(er) en volwaardig(er) deel te nemen aan de maatschappij.

Als gevolg hiervan worden de 2 Woonoverlastteams omgezet in 4 Signaleringsoverleggen. Deze evaluatie gaat nog over de integrale aanpak van de woonoverlast door de Woonoverlastteams in het jaar 2011 en is daarmee de laatste in deze vorm.

1. PROBLEMATIEK

Van woonoverlast is sprake als met feiten aangetoond kan worden, dus op een objectieve wijze, dat het woongenot in een (deel van een) straat of (een deel van) een buurt ernstig en regelmatig wordt verstoord, door personen die in een woning, de straat of de buurt wonen of er regelmatig verblijven.

Woonoverlast is en blijft moeilijk meetbaar. Woonoverlast is ook erg subjectief: iedere persoon ervaart het anders. Maar om een beeld te krijgen van de mate waarin deze problemen zich in onze gemeente voordoen, hebben wij objectieve gegevens opgevraagd bij de politie.

Bij de politie vragen we jaarlijks het aantal meldingen op met betrekking tot meldingen die te maken hebben met woonoverlast. Daarbij meteen een kanttekening: de term "woonoverlast" kan breed geïnterpreteerd worden en – vanwege de verschillende mogelijkheden bij de politie om deze weg te schrijven – zullen de gegevens niet altijd zuiver en vergelijkbaar zijn.

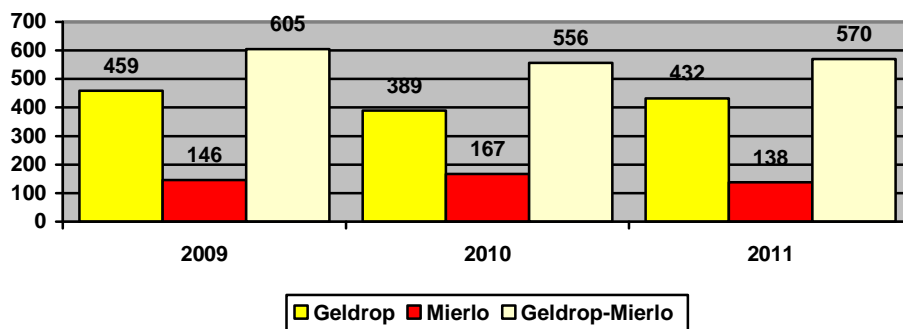
Sinds 2009 werkt de politie met een nieuw registratiesysteem. Er wordt gewerkt met zogenaamde maatschappelijke klassen: burenruzie, eenvoudige mishandeling, zware mishandeling, overige mishandeling, loslopend dier, overige meldingen betreffende dieren, geluidshinder horeca, geluidshinder evenement, geluidshinder overig, overlast van drugs, overlast van/door verward persoon en overlast stank/rook/stof.

Van deze maatschappelijke klassen zijn aantallen opgevraagd.

De meldingen met betrekking tot mishandeling zijn weliswaar opgevraagd en voor de vergelijkbaarheid ook meegenomen maar deze hebben feitelijk niet altijd te maken met woonoverlast / overlast in de woonomgeving. Ook voor de vergelijkbaarheid zijn dit jaar nog niet meegenomen de meldingen "huiselijk geweld" terwijl die juist wel directe relatie met de woonomgeving hebben.



1.1. Problematiek in gemeente Geldrop-Mierlo



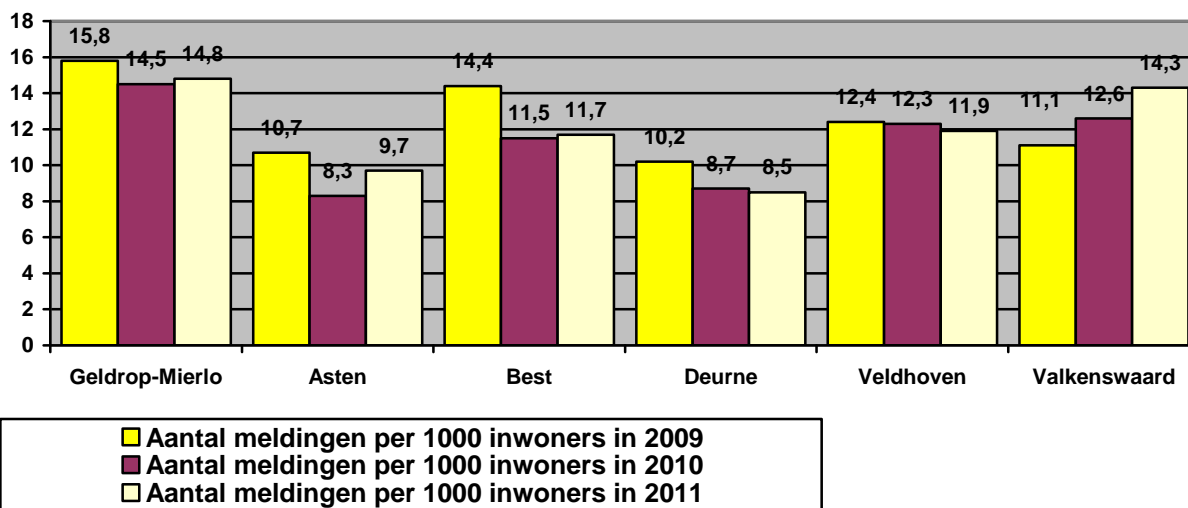
Dit jaar dus een lichte stijging van aantal bij de politie bekende incidenten.

Opvallend waren:

- Stijging van aantal incidenten geluidshinder overig (in 2011: 307 en in 2010: 245).
Onder "overige geluidshinder" wordt verstaan geluidshinder welke gemeld wordt bij woningen of in een flat. Dat is de gewone geluidshinder.
- Stijging van aantal incidenten door gestoorde/overspannen persoon (in 2011: 68 en in 2010: 33)

1.2. Problematiek in andere gemeenten

Ook voor het jaar 2011 hebben we politiegegevens opgevraagd uit andere gemeenten om een vergelijking te kunnen maken. Voor een vijftal regiogemeenten is het aantal meldingen opgevraagd met betrekking tot de hierboven genoemde maatschappelijke klassen.



In de meeste gemeenten is de overlast in 2011 weer licht gestegen ten opzichte van 2010. In 2010 was juist in alle gemeenten een lichte daling zichtbaar.



2. BEHANDELDE ZAKEN

In 2011 waren twee Woonoverlastteams actief: één voor Geldrop en één voor Mierlo. Het Woonoverlastteam Geldrop kwam 13x bij elkaar en het Woonoverlastteam Mierlo 12x. In totaal bespraken de Woonoverlastteams 70 casussen, waarvan 58 uit Geldrop en 12 uit Mierlo (in 2010: 65, in 2009: 50, in 2008: 48) gevallen van woonoverlast. In Geldrop werden dit jaar 41 nieuwe casussen ingebracht, in Mierlo 9 nieuwe casussen.

Van de 70 besproken casussen betrof het in 11 gevallen een eigen woning (Geldrop 10, Mierlo 1) en in de andere 59 gevallen een huurwoning (in Geldrop 48, Mierlo 11). Ter vergelijking met voorgaande jaren: in 2010: 56 huurwoningen en 9 koopwoningen, in 2009: 47 huurwoningen en 3 koopwoningen, in 2008: 43 huurwoningen en 5 koopwoningen.

Daarnaast staat er een aantal adressen geparkeerd. Dit zijn gevallen die in voorgaande jaren zijn besproken en behandeld en die opnieuw behandeld kunnen worden zodra daar aanleiding toe bestaat. Is er langer dan 2 jaar geen overlast meer bekend, dan worden deze gevallen van de lijst gehaald en wordt het onderliggende dossier vernietigd. In 2011 zijn 20 dossiers vernietigd, waarvan 18 Geldropse dossiers en 2 Mierlose dossiers (in 2010: 37, in 2009: 25, in 2008: 23).

2.1. Deelnemers

Bij de vergaderingen van het Woonoverlastteam Geldrop zijn doorgaans altijd aanwezig vertegenwoordigers van de twee woningcorporaties Woonbedrijf en Wooninc, de LEVgroep, een tweetal buurtbrigadiers van de politie, GGzEindhoven (kwartiermaker), LunetZorg en de gemeente. Op afroep hebben ook woonbegeleiders vanuit NEOS deelgenomen.

Bij de vergaderingen van het Woonoverlastteam Mierlo zijn doorgaans altijd aanwezig een vertegenwoordiger van woningcorporatie Compaen, de LEVgroep, een buurtbrigadier van de politie, bemoeizorg Helmond en de gemeente. De overige organisaties nemen in beide teams sporadisch op afroep deel aan het overleg.

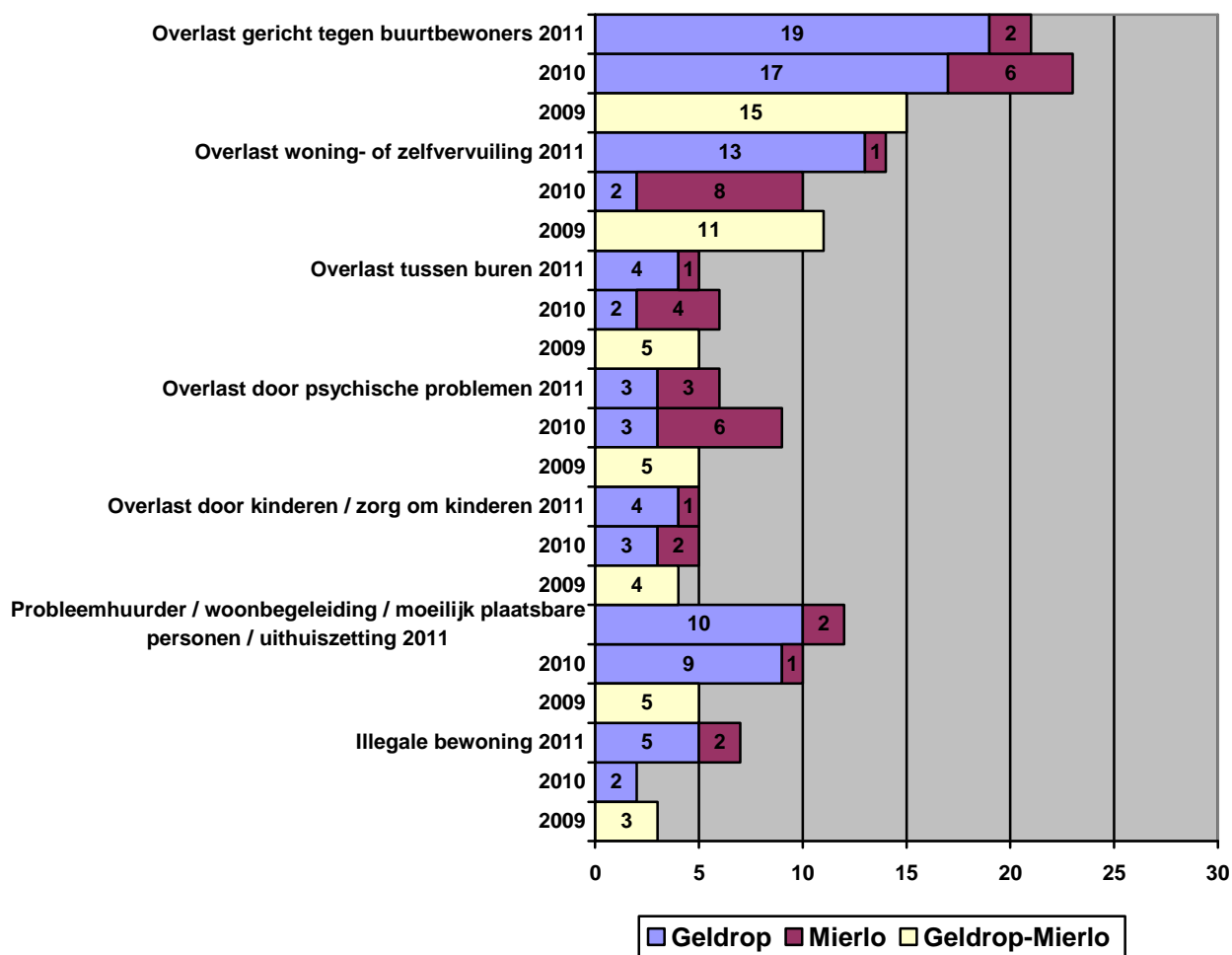
2.2. Soorten problemen

Er zijn verschillende soorten woonoverlast besproken. In een aantal gevallen was sprake van een combinatie van soorten overlast (voorbeeld: als gevolg van psychische problemen bedreigt overlastveroorzaker buurtbewoners); deze gevallen zijn ondergebracht bij die soort overlast die het meeste overlast veroorzaakt.

Van burenruzie is sprake als de overlast specifiek tussen twee adressen wordt gemeld, wordt door meerdere buurtbewoners overlast gemeld dan is sprake van overlast richting buurt.

Ook geluidoverlast valt onder overlast richting buurt. Onder probleemhuurders vallen ook de moeilijk plaatsbare personen en personen met huurachterstand.

In grote lijnen zijn de volgende soorten woonoverlast in de Woonoverlastteams besproken en behandeld:

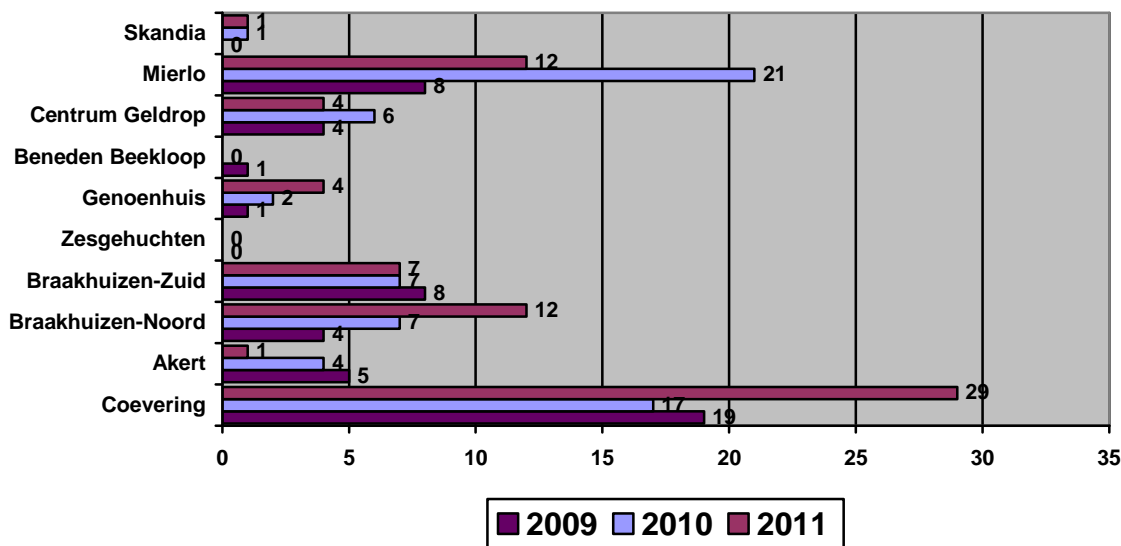


Zoals ook in voorgaande jaren blijft de meest voorkomende vorm van overlast, die gericht is tegen buurtbewoners, in 2011 is een licht daling zichtbaar ten opzichte van 2010. Het aantal gevallen van overlast door woning- of zelfvervuiling is in 2011 flink toegenomen. De gemeente wordt steeds vaker geconfronteerd met zeer ernstige vervuilingen waarbij de volksgezondheid in het geding is. Ook het aantal gevallen van probleemhuurders neemt toe. Ook wordt steeds vaker overlast ondervonden van illegale bewoning. Zoals al in eerdere evaluaties aangegeven is vooral de huisvesting van arbeidsmigranten hier debet aan.



2.3. Wijken

De verdeling over de soorten woonoverlastsituaties, verdeeld over de wijken, is als volgt:



Opvallend is dat in 2011 het aantal adressen in Mierlo weer is afgenomen. Met de opsplitsing in het Woonoverlastteam in Mierlo werd in 2010 even een "inhaalslag" gemaakt bij de aanmelding van nieuwe adressen.

Een aantal wijken blijft relatief rustig voor wat betreft aanmeldingen van overlast, zoals Beneden Beekloop en Zesgehuchten. In 2011 ook aantal meldingen uit Genoehuis. Een verklaring voor feit dat in bepaalde wijken meer woonoverlast voorkomt dan in anderen zou gevonden kunnen worden in de verschillen tussen wijken met veel en met weinig huurwoningen en er nu eenmaal de meeste meldingen van woonoverlast door de woningcorporaties gemeld worden. Er is nog steeds niet voor gekozen om het bestaan van de Woonoverlastteams actief in de gemeente te promoten. Dit zou waarschijnlijk tot erg veel meldingen leiden. Ook is de verwachting dat, door de verdere opsplitsing van de 2 Woonoverlastteams naar de 4 Signaleringsoverleggen, het aantal aangemelde adressen zal toenemen.

Ook in 2011 kwam het vaker voor dat burgers in situaties van woonoverlast ook zelf contact opnamen met de gemeente. Deze situaties worden uiteraard ook in behandeling genomen en komen mogelijk ook terecht bij de Woonoverlastteams.

De meeste meldingen kwamen in 2011 vanuit de Coevering. Opvallend is de enorme stijging van het aantal adressen van 17 in 2010 naar 29 in 2011. Dit lijkt deels te maken te hebben met het feit dat de buurtbrigadier uit de Coevering altijd deelneemt aan het Woonoverlastteam en daardoor automatisch meer situaties van woonoverlast inbrengt. Ook volgt uit andere onderzoeken dat de Coevering een wijk is met veel woongelateerde problemen.

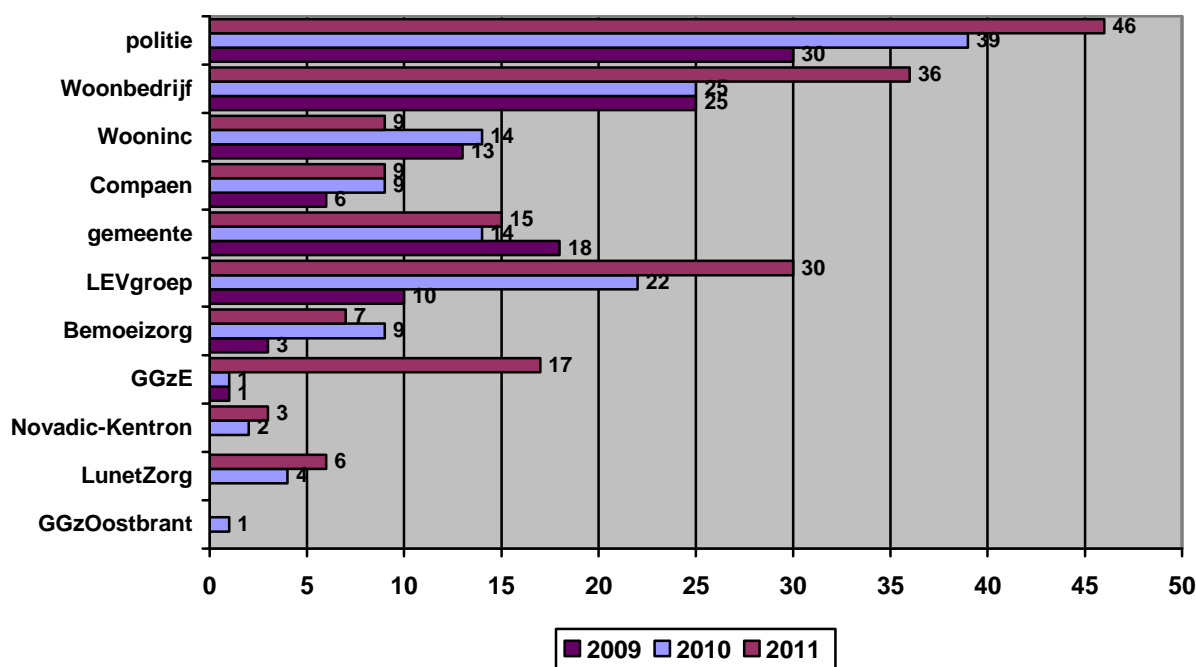


2.4. Betrokken organisaties

Vervolgens kan aangegeven worden welke organisaties bij welke woonoverlastsituaties zijn betrokken en een rol spelen in het plan van aanpak om de overlast te verminderen/op te lossen.

Een overlastsituatie kent in principe altijd meerdere betrokken organisaties; immers als een organisatie de overlast alleen kan oplossen wordt deze niet ingebracht in de Woonoverlastteams.

De volgende organisaties zijn in zoveel gevallen betrokken bij de overlastsituatie:



Ook in 2011 wordt in de meeste situaties de politie betrokken (39 x).

Opvallend is het hoge aantal adressen waarbij de GGzE is betrokken. Dit lijkt te maken te hebben met de deelname van de kwartiermaker bij elk overleg en haar betrokkenheid.

Opvallend is dit jaar de toename van de betrokkenheid van de LEVgroep bij casussen. Bij de LEVgroep hoort ook de betrokkenheid van Neos in het kader van woonbegeleiding.

Ook aantal adressen waarbij Woonbedrijf betrokken was, is flink toegenomen. Wellicht ligt hier een relatie met feit dat Woonbedrijf veel woningbezit heeft in de wijk Coevering waar aantal adressen ook flink is toegenomen.

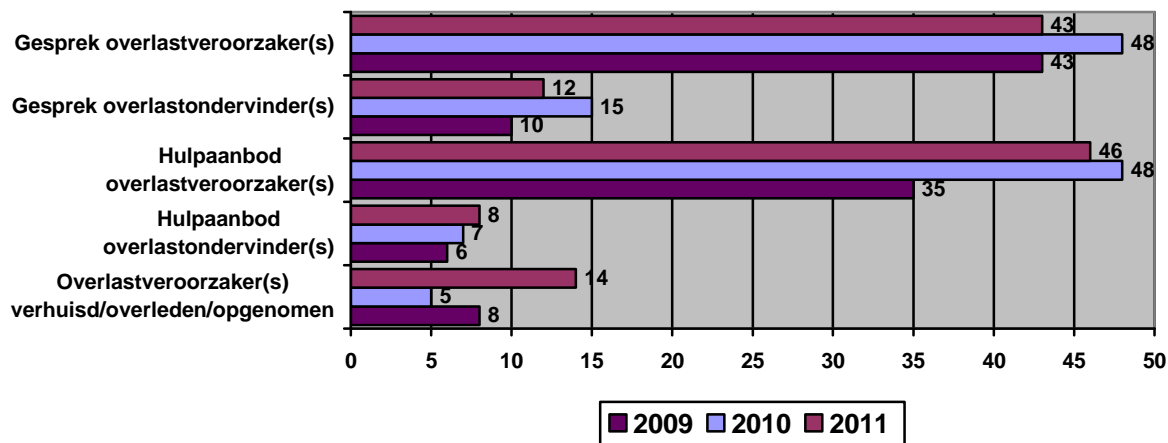
Van de 7 adressen waarbij bemoeizorg was betrokken, betrof dit in 4 gevallen een adres in Mierlo. Dit betreft de eerste contacten met zorgwekkende zorgmijders. Doorgaans moet dit leiden tot meer structureel contact met één van de organisaties waaruit de medewerkers van de bemoeizorgteams bestaan (zoals GGzE, GGzOostbrabant en Novadic-Kentron).

Bij de gemeente worden ook steeds vaker andere afdelingen betrokken, zoals jeugd/leerplicht, schuldhulpverlening en handhaving.



2.5. Aanpak

Er zijn verschillende oplossingen voor de aanpak van een woonoverlastsituatie denkbaar. De volgende methodes zijn toegepast (meerdere methodes mogelijk in een bepaald geval):



Opvallend is dat er in 2011 veel adressen besproken zijn waarbij de overlastveroorzaker(s) zijn verhuisd, overleden of opgenomen.

2.6. Huidige stand van zaken

De doelstelling van de integrale aanpak van woonoverlast in het algemeen is het verminderen, zo mogelijk beëindigen, van woonoverlast in onze gemeente door alle binnen onze gemeente werkzaam zijnde organisaties en instellingen die daartoe een bijdrage kunnen leveren.

De huidige stand van de in 2011 besproken situaties is:

Er is geen overlast meer bekend: 39 Geldrop + 10 Mierlo = 49 (in 2010: 54, in 2009: 40 en in 2008: 40)

Loopt nog: 19 Geldrop + 2 Mierlo = 21 waarvan 7 adressen woonbegeleiding (in 2010: 11 (waarvan 3 adressen woonbegeleiding), in 2009: 5, en in 2008: 8).

3. CONCLUSIES

- Ook in 2011 lijkt de aanpak nog steeds een succes, in het merendeel van de behandelde zaken is de woonoverlast, met tussenkomst van de Woonoverlastteams, afgenomen c.q. is er geen overlast meer bekend.
- Het aantal situaties dat in de Woonoverlastteams is besproken is, in vergelijking met voorgaande jaren, wederom gestegen. Er is echter geen sprake van een enorme stijging zoals in 2010, na het opsplitsen in twee Woonoverlastteams.
- Ook in 2011 blijkt dat het werken in een kleiner team doorgaans beter werkt. Zoals in de evaluatie 2010 voorgesteld gaan in 2012 de 2 Woonoverlastteams over in 4 Signaleringsoverleggen – conform de gebiedsindeling Samen...Werkt.
- Gemeenten krijgen, bijvoorbeeld conform de Wet maatschappelijk Ondersteuning, steeds



meer taken om maatschappelijke uitval te voorkomen en maatschappelijk herstel te bevorderen. De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) is steeds meer een gemeentelijke verantwoordelijkheid en dient als preventie en nazorg voor maatschappelijke opvang. Hierdoor is de doelstelling van de Signaleringsoverleggen naast het verminderen, zo mogelijk beëindigen van de woonoverlast uitgebreid met het doel om kwetsbare burgers langer zelfstandig en volwaardig deel te laten nemen aan de maatschappij.

- Door de omzetting naar de Signaleringsoverleggen verdwijnt ook de, in de evaluatie van 2010, geconstateerde overlap met andere overlegstructuren, zoals bijvoorbeeld project "bij ons in Braakhuizen".
- In 2011 is gebleken dat, mede gelet op het kostenaspect, vaker sprake is van doorverwijzing naar de 2^e lijnszorg. Dat zal in de komende jaren naar verwachting nog meer toenemen.
- In de evaluatie 2010 werd nog geconstateerd dat de term "Woonoverlastteam" de lading niet geheel meer leek te dekken van de situaties die besproken worden. Ook dit was in 2011 het geval, er worden steeds vaker personen besproken die niet echt woonoverlast veroorzaken en daardoor de buurt verstoren maar wel met problemen kampen die zouden kunnen leiden tot woonoverlast. Denk bijvoorbeeld aan woningvervuiling en illegale bewoning. Dit lijkt met de omzetting naar de Signaleringsoverleggen opgelost.
- In meerdere evaluaties is aangegeven dat er in de teams nog duidelijkere afspraken gemaakt moeten worden, deze afspraken nagekomen moeten worden en per casus een casemanager te benoemen. Dit lijkt in de toekomst goed mogelijk met de komst van het zogenaamde digitale netwerkdoosier.
- In 2011 was een hoge stijging zichtbaar van situaties van overlast vanuit panden die worden bewoond door bijvoorbeeld groot aantal arbeidsmigranten. De aanpak van illegale bewoning en de huisvesting van (arbeids)migranten is nog steeds een onderwerp van aandacht binnen de gemeentelijke organisatie. Er wordt gewacht op een voorstel hierover. In 2011 is vanuit de cluster Handhaving gestart met een projectmatige controle van die panden op het gebied van brandveiligheid, bouwtechnische voorschriften en GBA.
- In 2011 heeft een proefproject gedraaid in samenwerking met Woonbedrijf, politie en gemeente over woonfraude. Er is controle geweest bij een flat.
- Opvallend blijft dat steeds weer blijkt dat er relaties zijn tussen de personen van de adressen waar woonbegeleiding wordt aangeboden.